

The importance of amateur musical education in individual, social and cultural development of a child, problems and suggestions for solutions

Uğur TÜRKMEN¹

ABSTRACT. This research was carried out to determine the importance of amateur musical education in individual, social and cultural development of a child and its effect on children, and by analysing the problems, to suggest solutions to carry out amateur musical education more effectively. The study tried to analyse the relation between education and music (amateur) education, child development and education, and to answer why amateur musical education is necessary. The relation between child development and musical education and child development and amateur musical education are among the subjects in the study. The study also tried to determine the effects of amateur musical education on individual, social and cultural development of a child through a research to determine the changes in during the process of amateur musical education provided for them by their families. In this respect, interview forms were prepared and interviews were conducted with eight families who were asked to tell about the changes they saw in their children. The research showed that amateur musical education is very crucial in individual, social and cultural development of children of 7-12 years old. In addition, the research also showed that besides its contribution to child development, amateur musical education also has an important function of raising awareness of Turkish families and society about musical education.

Key Words: music education, amateur music, development

SUMMARY

Purpose and significance: This research aims to determine the place and importance of amateur musical education in the development of a child and whether amateur musical education is effective in the development of children who have had this education. In this regard, the research reveals the necessity of prevalence of amateur musical education in Turkish social structure. It is believed that parents are who can express the advantages of amateur musical education the best because they can observe the effects of amateur musical education better by observing their children closely. In addition, the research is important in that there hasn't been a similar research before in Turkey in terms of content and subject.

Methods: The research is a descriptive study aiming to carry out a case study based on survey method. The eight families, chosen as sampling, have been interviewed

Results: The rate of the family members on playing an instrument is noticed to accumulate on "Yes". This shows that families interested closely in music and having members playing an instrument directed their children to amateur musical education. The families stated that they observed changes in the musical behaviours of their children (e.g. they started to want to make and listen to music, they started to make choice among music types); especially they observed selective behaviours in music types. The families stated that the amateur music education their children had had affected their children positively in that their relations with their peers improved, they became more eager in participating in artistic activities at school, and their attitudes towards social sensitivity like love of nation, nature, country and animal improved. A family even added that they started to feed a turtle.

Discussion and Conclusion: Every individual, especially children, should involve music into his/her life. Institutions of vocational musical education should be interested in amateur musical education by doing scientific and artistic activities like seminars, conferences, workshops, symposiums, concerts and etc. Musical libraries should be provided for children who are interested in amateur musical education. Societies and municipalities should pay attention to encouraging and popularizing amateur musical education. -State support is required for amateur musical education. Conveniences should be provided for musical educators who have graduated from institutions of vocational musical education when they want to establish a private course, and even tax reductions should be done for them. In amateur musical education, families should be active by following the courses in certain intervals. Thus, it shouldn't be forgotten that a great majority of Turkish society will be made conscious about music.

¹ Assoc. Prof. Dr. Uğur TÜRKMEN, Afyon Kocatepe University, uturkmen@aku.edu.tr

Çocuğun Bireysel Toplumsal ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri Problemleri ve Çözüm Önerileri

Uğur TÜRKMEN²

ÖZ. Bu araştırma; çocuğun bireysel, toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin önemini belirlemek ve çocuklar üzerindeki etkisini ortaya koymak, amatör müzik eğitiminin daha etkin yürütülebilmesi için problemlerine değinerek çözüm önerilerinde bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada; eğitim- müzik eğitimi, amatör müzik eğitimi, çocuk gelişimi ve eğitim ilişkisi irdelenmeye çalışılmış, amatör müzik eğitiminin niçin gerekli olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Çocuk gelişimi ve müzik eğitimi ilişkisi, çocuk gelişimi ve amatör müzik eğitimi ilişkisi de araştırmada ele alınan konular arasında yerini almıştır. Bu çalışma ile, çocuklarına amatör müzik eğitimi aldırmağa olan ailelerin, amatör müzik eğitimi süresince çocukları üzerinde gördükleri değişikliklerin tespitine yönelik bir araştırma yapılarak, amatör müzik eğitiminin çocuğun bireysel, toplumsal ve kültürel gelişimindeki etkileri öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda sekiz aileye çocuklarındaki değişiklikleri ifade etmelerine, geniş bir alanda ortaya koymalarına fırsat vermeyi sağlamak üzere yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve karşılıklı görüşmeler yapılmıştır. Yapılan araştırma, 7-12 yaş arası çocukların bireysel, toplumsal ve kültürel gelişimlerinde amatör müzik eğitiminin son derece gerekli ve önemli olduğunu göstermiştir. Ayrıca amatör müzik eğitiminin, çocukların gelişimine katkı sağlamanın yanı sıra, müzik eğitimi konusunda yeterli bilince sahip olmayan Türk aile yapısını ve toplumunu bu yönde bilinçlendirmek açısından da önemli bir işleve sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: müzik eğitimi, amatör müzik, gelişim

GİRİŞ

Eğitimin çocuğun gelişim sürecinde önemi bilinmektedir. Eğitim; bireyin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden gelişimini destekler, kendine yetebilir, içinde bulunduğu toplum ile uyum içinde yaşayabilen bireyler olarak yaşamasına yardımcı olur. Bireysel olarak gelişen, yaşantısında mutlu olan, yaşantısını seven, bir meslek edinme isteğinde olan, topluma uyum sağlayabilen, anlayan, anlaşılan bireyler yetiştirmek eğitimin bireysel işlevlerinden bazılarıdır. İyi insan, iyi vatandaş olan, içinde yaşadığı toplumun değerlerini benimseyen ve diğer toplumlarla iletişim içinde olan, toplumun gelişmesine katkıda bulunan bireyler yetiştirmek ise, eğitimin sosyal işlevlerindendir. “Kültür geniş anlamda ele alındığında insanoğlunun zamanımıza kadar geliştirdiği, birlikte yaşadığı, bulduğu ve icat ettiği örfler, değerler, adetler, inançlar vb. hususları kapsar. Çocuk yetişirken kültürün bir kısmını tesadüfen öğrenmektedir. Okulun görevi kültürün birikmiş kısmının rastgele değil, düzenli bir biçimde öğretimini sağlamaktır” (Küçükahmet,2003;8). Kültürün kuşaktan kuşağa bilinçli, planlı, etkin ve verimli aktarılması eğitimin kültürel işlevlerindendir. Tüm bu açıklamalar ışığında eğitim” yaygın bir biçimde “insanın kişiliğini besleme süreci” ve “insan sermayesine yapılan yatırım” olarak kabul edilmektedir. En güzel anlamda “istendik davranış oluşturma ya da istendik davranış değiştirme süreci” olarak tanımlanan eğitim, toplumun süzgeçten geçirilmiş değerlerinin, ahlâk standartlarının bilgi ve beceri birikimlerinin yeni nesillere aktarılması ile ilgilidir. Bu anlamda eğitim “bireyi, istendik nitelikte kültürlendirme sürecidir” (Senemoğlu,2004;xxiii).

“Eğitim, kişinin topluma yararlı olabilecek nitelikte yetiştirilmesini sağlar. Bu her ulusun vazgeçemeyeceği ortak özelliktir. Ancak eğitim sözcük olarak bir bütün’ü belirler. Ayrıntıya girildiğinde, kişinin sanatsal, sosyal, kültürel ve bilimsel yönden gelişimi söz konusu olur”(Acay,1999;5). Müzik eğitimi de üstlendiği görevler ve işlevleri ile bireyi ve içinde yaşadığı toplumu etkiler. Müzik eğitimi bireyde amaçlı olarak kültürel, sanatsal ve müzikal davranışlar kazandırır. Bu kazanımlar sonucunda bireyde değişimler meydana gelir “Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışlarında oluşan değişimlerin toplumu etkileyeceği, toplumdaki değişimlerin ise bireyi etkileyeceği açıktır” (Say,2002;361).

Uçan (1994;13) müziğin bireysel, toplumsal ve kültürel işlevlerini şöyle açıklar “Müziğin bireysel işlevleri, bireyin dengeli ve doyumsuz, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapıları üzerinde olumlu izler bırakan müziksel uyarılma ve tepkide bulunma biçimlerini kapsar. Müziğin toplumsal işlevleri, bireyler, bireyler ile toplum, toplumsal kesimler ve

² Doç. Dr. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, uturkmen@aku.edu.tr

toplumlar arasında tanışma, anlaşma, kaynaşma, paylaşma, yaklaşma, işbirliği, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar. Müziğin kültürel işlevleri, kültürü artırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa aktarıcı, kültürler arası ilişkileri zenginleştirici müziksel birikim ve etkinlikleri kapsar”

“Müzik, kültürel belleğin ve toplumsal bilinçaltında yerleşik bulunan kültürel değerlerin taşıyıcısı olarak kültürel kimliğin oluşumunda, korunmasında ve sonraki nesillere aktarılmasında önemli rol oynar. Müzikle temel tutumlar, kabuller ve değerlerin esasları bulunur; aynı zamanda, çeşitli yönleriyle müzik, semboliktir ve toplumun örgütlenmesini yansıtır. Çünkü müzik, kültürün diğer tüm alanlarıyla kesişir.”(Helvacı,2006;200).

Uçan (1994;26) Türkiye’de “müzik eğitimi”, “genel müzik eğitimi”, özengen müzik eğitimi” ve “mesleki müzik eğitimi” olmak üzere üç ana boyuta” ayırır.

Amatör/Özengen Müzik Eğitimi

Türkiye’de genel müzik eğitimi okullarda her düzeyde ve herkese uygulanır. Mesleki müzik eğitimi ise müziği meslek olarak seçen kimselere yönelik uygulanan eğitimidir. “Amatörlere yönelik müzik eğitimi, müziğin belli bir dalında kendisini geliştirmek isteyen kişilere etkin bir müzikal katılım ve doyum sağlayan ileri müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Bu eğitim zorunlu değildir, tam tersine, bireylerin kendi isteği, ilgisi ve yatkınlığından yola çıkılarak onlara fırsat ve olanak sağlamayı öngörür. Gelişkin ülkelerde amatör müzik eğitimine katılan insanların geniş kitleler oluşturduğu görülür, bu nedenle onlar toplumun “müzikal gövdesi” kabul edilir”(Say,2002;361).

Bir toplumda sanat ortamını oluşturan üç önemli öge vardır. Sanatçı, sanat yapıtı, dinleyici. Dinleyicinin kültürel birikimi, beklentileri, sanata bakış açısı, anlama ve eleştiri yapabilme gücü, nitelikli bir sanat ortamı için önemlidir. Toplumda sınırlı sayıda birey profesyonel-mesleki müzik eğitimi almaktadır. Bunun içindir ki genel ve amatör müzik eğitimi nitelikli bir dinleyici kitlesi, nitelikli bir sanat ortamı, nitelikli bir topluluk oluşturabilmek amaçları için önemlidir. “Türkiye’deki müzik eğitimine bakıldığında sanatçı ya da müzik eğitimcisi yetiştiren yani mesleki müzik eğitimi veren kurumların dışında ciddi bir yapılanmanın bulunmadığı görülür. Bazı kursların ve özel derslerin dışında amatör tabanın ve müzik izleyicisinin eğitimine yönelik herhangi bir kurumlaşma ve olanak bulunmamaktadır. Dolayısıyla Türkiye’de müzik izleyicisinin müzik kültürü ile ilgili donanımına sahip olduğu söylenemez”(Arslangiray,2006;83).

Fenmen amatör müzik eğitiminin önemi ve gerekliliği üzerine şunları söyler; “Bir ülkenin müziği hiç kuşkusuz ki profesyonel müzikçilerin ellerinde yaşam bulur ve gelişir. Ama amatörlerin katkısını da küçümsemeyelim. Bu düşüncesiyle sanat yaşamına atılıp her şeyini ona hasredenler olduğu gibi, çevresini sanatsever bir düzeye yükseltmiş nice amatörler de vardır. Amatörlük ciddiyet düşmanı değildir; kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur. Bu kapsama giren müzikçiler profesyonellerden de fazla zevk sahibi olabilirler. Bu iki kategori arasındaki fark, sanat tekniğini elde etmek için gerekli çalışmanın yalnız profesyoneller tarafından yapılabilmesindendir” (Akt.Say,1996;82). Fenmen toplumun sanat yaşantısında profesyoneller kadar amatörlerin de önemli olduğunu, amatör müzikçilerin sayısının artması gerektiğini ve daha fazla ihtiyaç duyulduğunu söyler. Sanatı besleyecek olan unsurların başında amatör müzikçileri görür. “Sanat alanındaki yeni odaklar için amatörler büyük gereksinim vardır. Büyük sanat ordusunun erlerini onlar oluşturur. Bir ulusun sanatsal düzeyi onlarla ölçülür”(Akt: Say, 1996;82). Ona göre amatör müzikle uğraşan bireyler, kıskanmaz, bencil olmaz, karakterli ve mükemmel insancıl duygularla yaşantısını sürdürür.

Çocuk Gelişimi ve Eğitim İlişkisi

Toplum mühendisi ve davranış değiştirme mühendisleri olarak da tanımlanabilecek eğitimcilerin etkili ve verimli bir öğrenme-öğretmeyi gerçekleştirebilmeleri için çocuğun gelişim dönemlerini, özelliklerini, öğrenme-öğretme ortamlarını, eğitim-öğretim süreçlerini bilmeleri gerekmektedir.

“Okul sistemi, insanların gelişim dönemlerine göre düzenlenmiştir. Erken çocukluk (3-6 yaş) okul öncesi eğitim, çocukluk (7-11 yaş) ilköğretimin birinci kademesi, ergenlik (15-18 yaş) ortaöğretim kademesine denk gelmektedir. Öğrencilerin her bir öğretim kademesindeki bilişsel, bedensel ve sosyal yeterlilikleri birbirinden farklıdır (Erden-Akman,2003;15).

Eğitimci çocuğun gelişim özelliklerinin çocuktan çocuğa da değişebildiğini bilmelidir. “Aynı çağda bulunan çocuklarda gerek kalıtım, gerekse çevrenin etkisiyle gelişim özellikleri birbirinden

farklılık göstermektedir. Özellikle okulda ortaya çıkan öğrenme farklılıklarının önemli bir bölümü, çocuğun içinde yaşadığı çevresel koşullara bağlanmaktadır. O halde öğretmenler, çocuğun gelişimlerini etkileyen bu etkenleri bilerek, olumsuz dezavantajlı çevreden gelen çocukları öğretme öğrenme ortamında destekleyici önlemler almalıdırlar. Öğretmenlerin bu önlemleri alabilmeleri için değişik yaş ve gelişim çağılarındaki çocukları, fiziksel, bilişsel ve ahlak gelişimi özelliklerini bilmeleri gerekmektedir”(Senemoğlu,2004;2).

Çocuk Gelişimi ve Müzik Eğitimi İlişkisi

Müzik eğitimcileri de etkili ve verimli bir öğrenmeyi sağlayabilmek için öğrencilerinin gelişim özelliklerini bilmeli, onları iyi tanımalı, eğitim-psikoloji, gelişim-eğitim, öğrenme-eğitim ilişkileri, öğrenme psikolojisi vb konu ve kavramlar üzerinde nitelikli bir bilgi birikimine sahip olmalıdır.

Örneğin “Somut İşlemler Dönemi” olarak tanımlanan 7-12 yaş arası çocuklarda “benmerkezci konuşma önemli ölçüde azalır, çocuk bilişsel güçlüklerin üstesinden gelmeye başlar. Somut işlemler döneminde çocuğun işlemleri muhakeme edışı mantıklı bir hale gelir. İşlem öncesi dönemde çözilemeyen korunum problemleri, bu dönemde çözülür, çocuk işlemleri tersine çevirebilme kapasitesine erişir. Çocuklar bu dönemde sıralama, sınıflandırma ve karşılaştırma işlemleri için şemalar geliştirirler. Nesneleri renk, uzunluk, yapıldığı maddeler gibi farklı özelliklerine bağlı olarak sınıflandırabilirler”(Erden-Akman;2003;67).

“Gelişim Psikolojisi (ya da çocuk gelişimi) müzik öğretmenleri için bazı rehberlikler sağlayabilir. Gelişim Psikolojisi, eğitimsel teknikler ve materyallerin geliştirilmesinde, müfredat kararlarının hazırlanmasında temelleri sağlayabilir” (Abeles-Hoffer-Klotman, 1994;194).

Müzik eğitimcilerinin çocuk gelişimi ile ilgili temel ilkeleri (gelişimin bir bütün oluşu, bireysel farklılıklar vb.), gelişimi etkileyen faktörleri (kalıtım, çevre, anne-baba tutumları vb) bilmesi doğru zamanda doğru müzik eğitimi yaşantılarının da gerçekleşmesi için önemlidir.

Çocuk Gelişimi ve Amatör Müzik Eğitimi İlişkisi

Türkiye’de müziğe amatörce ilgi duyan geniş bir kitlenin olduğu söylenebilir. Bu eğitimin etkili ve verimliliği, süreci, ortamları, niteliği, yaygınlığı vb konularda eksiklikler olmakla birlikte özel dersanelerde, dernek, belediye, halk evleri gibi kurum ve kuruluşlarda amatör müzik eğitimi sürdürülmektedir.

Amatör müzik eğitimi veren eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan mezun olmakla birlikte, bu eğitimi verenler arasında halk tabiriyle “alaylı” olarak bilinen kendi çabalarıyla, amatörce, dernek veya belediye konservatuvarlarından eğitim almış veya özel – dersler alarak müzik eğitimini geliştirmiş eğitimciler de bulunmaktadır. Eğitimin her çeşidinde olduğu gibi müzik eğitiminin her boyutunda ve amatör müzik eğitiminde, çocuğun fiziksel, bilişsel, ahlaki, kişilik gelişimlerini iyi analiz edebilen, öğretme ve öğrenme ile ilgili konu ve kuramları, öğrenme öğretme süreçlerini, öğretme-öğrenme modellerini, öğretme-öğrenme stratejilerini bilen eğitimcilerin etkili olması, çocuğun arzu edilen müzikal davranışları elde etmesinde ve davranışlarında değişim yaşanmasında önemlidir.

Müzikle amatörce ilgilenen, yaşantılarında müziğe yer veren çocukların eğitiminde önemli rol oynayan müzik eğitimcilerinin eğitim öğretim sürecinde sık sık karşılaştıkları sorular vardır. Aşağıda bir kısmı sıralanan bu ve benzeri soruların doğru yanıtlanması, iyi analiz edilmesi etkili ve verimli bir amatör müzik eğitimi için gereklidir.

Çocuğun müziksel çevresinin özellikleri nelerdir?

Çocuk, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak müzik eğitime hazır mıdır?

Çocuğun fiziksel bir rahatsızlığı var mıdır?

Çocuğun müziğe yeteneği-müzik kulağı var mıdır?

Çocuk müziğe hangi yaşta başlamalıdır?

Kuramsal bilgiler çocuğa ne zaman verilmelidir?

Solfeje ne zaman başlamalıdır?

Çocuğun çalışma saatleri nasıl düzenlenmelidir?

Çocuğun çalışma ortamı (ev-aile çevresi vb) müzik eğitimi için uygun mudur?

Çocuk kendi isteğiyle mi, ailesinin isteğiyle mi müzik eğitimine başlamıştır?

Amatör müzik eğitimcisi bu ve benzeri birçok soru-konu üzerinde hassasiyetle durmalıdır.

Müzik pedagogu Lavignac (1939;21) “Musiki Terbiyesi” adlı çalışmasında müzik eğitimi ile ilgili tavsiyelerinin amatörler için olduğunu belirtir. Lavignac; müzik eğitimine başlama yaşının kişiden kişiye değişebileceğini, bu konuda pedagogların farklı düşüncelere sahip olduklarını söyler. Çocuğun sıhhatinin, derslere hazır bulunuşluğunun, diğer derslerdeki tutum ve davranışlarının önemi üzerinde durur. Müzik eğitimine başlangıçta en önemli şeyin çocuğun fiziki yeterliliği ve sıhhati olduğunu belirtir. Buna dikkat edilmemesinin çocuk üzerinde telafisi olmayan zararlar meydana getirebileceğini söyler. “Çocuk şen, sıhhatli ve çevik olmalıdır. Eğer böyle değilse sıhhatinin düzelmesi için verilecek musiki terbiyesini tehir etmek daha münasiptir. Bundan başka çocuğun karakterini, yazıyı nasıl okuduğunu, nasıl hikâye söylediğini, zekâ ve hafıza isteyen bazı derslerde gösterdiği meziyetleri de hesaba katmak lazımdır” der.

Amatör Müzik Eğitimi Niçin Gereklidir?

“Çocuklar, geleceğin yetişkinleridir. Onlar ne kadar sağlıklı, kişilikli ve mutlu olursa, toplumun geleceği de o ölçüde sağlam güvencelere bağlanmış olur.”(Seyrek-Sun,bkz;29) Amatör müzik eğitimi çocuklarımızın sağlıklı yetişmesinde etkin rol oynar. “Kültür üreten tek varlık insandır. Kültür üretiminde en içtenlikli, yürekli davranan, yeteneğini ve yaratıcılığını çekincesizce ortaya koyan çocuklardır. Dolayısıyla müzik eğitiminin en değerli alanı çocuklara yöneliktir” (Say,2002;361).

-Çocuk sanatı algılayabilmelidir.

-Türkiye’de İlköğretimin birinci kademesinde nitelikli bir müzik eğitimi verilememektedir. Gerek müzik öğretmenleri yetersizliği gerekse ilköğretim öğretmenlerinin eksik eğitimlerinden vb nedenlerden dolayı birçok çocuk müzik eğitimi alamadan ilköğretim ikinci kademesine geçmektedir. Çocuğun, ailenin, yöneticilerin vb toplumun her kesiminin sanata ve müziğe olan ilgilerini artırmanın en önemli araçlarından biri amatör müzik eğitiminin yaygınlaştırılmasıdır.

-Amatör müzik eğitimi ile çocuk kişisel gelişimi, diğer çocuklar ile etkileşim ve iletişimini geliştirmesinin yanında, içinde bulunduğu toplumun sanat ortamına da katkı sağlayarak, birey-çocuk ile toplum arasındaki iletişimi güçlendirecektir. Bunun farkına vararak sanata ve sanat eğitimine daha çok değer verecek ve haz duyacaktır.

-Amatör müzik eğitimi ile çocuk farklı toplumları ve kültürleri de tanıma imkanı elde edecek, kültürlerarası diyalogun gelişmesine de katkı sağlayacaktır. Fenmen; “Müzik yalnızca müzikçiler değil, tüm insanları birbirine yaklaştıran, sevdiren ve tanıtan göksel bir araçtır. Böylesine mükemmel bir sanatın yolcuları neden birbirini sevmesin ve birbirine bağlanmasın?”(Akt: Say,1996;82). der ve “Müzik Kardeşliği”nin bu eğitim sayesinde pekiştirilebileceğini belirtir.

-Amatör müzik eğitimi ile çocuk bilgiye ulaşmayı, bilgiyi seçmeyi, eleştirmeyi öğrenecek, bireysel yaşantısına sanat ve müzik eğitimi yardımıyla yön verebilecektir.

-Türkiye genç-aktif ve dinamik bir toplumsal yapıya sahiptir. Ekonomik- kültürel- sosyal- bilim vb hayatın her aşamasında değişim-gelişim sürecini yaşamaktadır. Özellikle eğitim alanındaki değişim ve gelişim sürecinin daha sağlıklı ve verimli işleyebilmesi, nitelikli sanat eğitimi alan, bireysel, toplumsal ve kültürel gelişimleri arzu edilen nitelikte olan çocukların, diğer bir deyişle amatör müzikçilerin katkısı ile olacaktır.

-“Kültür belleği olmayan toplum, kendinceliğini, kişiliğini yitirmiş toplum demektir. Artık o toplumda özgün bilim-düşünce-kültür ve sanat yaratması olmaz” (Sun-Katoğlu,1993;34). Amatör müzikçiler toplum için gerekli olan kültürel yaratıların üretiminde “besleyici” bir rol üstleneceklerdir.

- Çocuğun Estetik yönü gelişecektir.

- Amatör müzik eğitimi alan çocuk popüler kültürün esiri olmayacak, tek tip müzik dinlemeyecek, müzik türleri arasında nitelikli olanı tercih edecektir.

- Amatör müzik eğitimi alan çocuğun duyguları yumuşayacak, her zaman iyiyi, doğruyu, güzeli arayacak, iyi alışkanlıklar edinecek, kendisini ifade edebilecektir. Kendisine güven duyacak, diğer çocuklarla ve içinde yaşadığı toplum ile iletişiminde zorlanmayacaktır.

- Birçok amatörün profesyonelliğe geçiş yaptığı görülür. Aldığı eğitim sırasında çocuğun yetenek düzeyinin belirlenmesi, müzik eğitiminde ulaşabileceği noktalar daha doğru belirlenebilecektir. Amatör müzik eğitimi alan çocuk profesyonel müziği besleyecektir.

- Amatör müzik eğitimi alan çocuk, kültürün, sanatın ve müziğin bireysel, toplumsal ve kültürel yaşamındaki yeri ve önemini fark edecek, sanat ortamlarında bulunmak, sanat aktivitelerine katılmak isteyecektir.

- Amatör müzik eğitimi alan çocuk, boş zamanlarını etkili ve verimli kullanacaktır.
- Amatör müzik eğitimi alan çocuk, yaşantısında karşılaştığı stres, kaygı, başarısızlık, sağlık vb sorunları aşmasında müziği bir yardım aracı olarak kullanabilecektir.
- “Türkiye, son derece ileri görüşlü büyük bir liderin önderliğinde, en önemli bayramlarından birini çocuk bayramı olarak ilan etmiş dünyadaki ilk ülkedir” (Cüceloğlu,2007;372). 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı etkinlikleri kapsamına “Amatör Çalgıcılar” etkinlikleri dâhil edilerek sanat ortamı, kültürü gelişebilecektir.

Afyonkarahisar İli Örneği

Afyonkarahisar ilinde müzik öğretmenleri ile yapılan bir çalışmada müzik öğretmenleri şu sorunlar üzerinde yoğunlaşmışlardır.

“Müzik dersinin önemsenmemesi. Ailelerin bu konuda yetersiz, bilgisiz olmaları, çocuklarını müzik alanına yönlendirmek istememeleri. Okul idaresinin müzik dersine olan ilgisizliği, velileri yeterli olarak bilgilendirmemeleri. Dinlenen yozlaşmış müzikler. Çocukların Türkçeyi doğru düzgün etkin şekilde konuşmamaları ve bunu derslere de yansıtmaları. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi olmaması. Ailelerin ve öğrencilerin konserlerden haberleri olmaması, yeterli konser ve tiyatro salonlarının olmaması. Okullarda yeterli araç ve gerecin olmaması. Müzik sınıflarının olmaması. Öğrencilerin, daha önceki yıllarda (ilköğretim birinci kademe) hiç müzik dersi görmemeleri. Müzik derslerine ve sanatın diğer dallarına bakış açısı. Toplumda Müzik sanat dalına gereken önemin gösterilmemesi. Müzik etkinliklerinin, konserlerin yeterince geniş kitlelere duyurulmaması. Milli Eğitim Müdürlüğü ve Müzik Öğretmenleri arasında iletişim eksikliği. Müzik öğretime yönelik seminer eksikliği. Afyonkarahisar ili ve ilçelerinin sosyo-kültürel yapısı. Halkın ekonomik durumu. Aile büyüklerinin en ufak bir teşvikte bulunmamaları. Eğitim önceliklerimizi sınavların belirliyor oluşu. Öğrencilerin ve ailelerin müzik derslerini ve öğrenimini OKS de karşılarına çıkmadığı için önemsememeleri. Öğretmenlerin araç gereçlerini sınıftan sınıfa okuldan okula taşımaları. Müzik eğitiminin ders olarak değil not yükseltme fırsatı olarak görülmesi. Eğitimcilerin (diğer öğretmenler) müzik dersini ciddiye almamaları. Müzik öğretmenlerinin il içinde ve ilçelerde yetersiz olması nedeniyle müzikle ilgisi olmayan öğretmenlerin ders saati doldurmak için derse girmesi. Konservatuvardan yeterince destek alınamaması (dinleti veya konser). Müzik dersleri için ayrılan haftalık 45 dk’lık vaktin az olması (Türkmen,2007;32-33).

Afyonkarahisar ilindeki bu sorunların tüm Türkiye için geçerli olduğu söylenebilir. Bu sorunların giderilmesi için yapılacak etkin çalışmalardan biri hiç kuşkusuz Afyonkarahisar ilinde amatör müzik eğitiminin yaygınlaştırılması ile olacaktır.

Nitekim Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı müzik bölümünce ilki 21 Mayıs 2007, ikincisi 30 Mayıs 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen “Amatör Çalgıcılar” konserleri ve yine Devlet Konservatuarı çocuk korosunun kurulması ile Afyonkarahisar ilinde enstrüman çalmaya meraklı çocukların sayısında hızla artış olmuştur. Örneğin ilk amatör çalgıcılar konserine 14 çocuk katılırken ikinci konsere 31 çocuğun katılması anlamlı bir farklılıktır. Bu durum izlenen yolun doğru olduğunun bir göstergesidir.

Problem Durumu

Araştırma, “Çocuğun bireysel, toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin etkisi var mıdır?” sorusuna cevap aramaktadır.

Alt Problemler

Araştırmacının problemini oluşturan bu soruya bağlantılı olarak cevap aranan alt problemler ise şu şekilde sıralanabilir:

- Amatör müzik eğitiminin, çocuğun bireysel gelişimine katkısı var mıdır?
- Amatör müzik eğitiminin çocuğun toplumsal gelişimine katkısı var mıdır?
- Amatör müzik eğitiminin çocuğun kültürel gelişimine katkısı var mıdır?

-Amatör müzik eğitiminin çocukların ailelerinin tutum ve davranışlarına etkileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; çocuğun gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri ve öneminin belirlenmesi, ailelere göre amatör müzik eğitimi alan çocuklarının gelişimlerinde amatör müzik eğitiminin etkili olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hizmet etmektedir. Bu yönüyle, müzik eğitiminin üç ana boyutundan biri olan amatör müzik eğitiminin, Türk toplum yapısında yaygınlaştırılmasının gereğini ortaya koymaktadır. Çocukların toplumsal ilişkilerinde, aile içi ilişkilerinde en iyi gözlemci oldukları düşünülen anne-babalar bu eğitimin etkisini daha iyi gözlemleyecek niteliklere sahip olduklarından, amatör müzik eğitiminin faydalarını en iyi onların anlatacakları düşünülmüştür. Ayrıca araştırma, Türk eğitim araştırmaları içerisinde, konusu ve içeriği ile daha önce böyle bir çalışmanın yapılmamış olması nedenlerinden dolayı da önemlidir.

Sayıtlar

Amatör müzik eğitiminin çocuğun bireysel, toplumsal ve kültürel gelişiminde etkili olduğu, çocuklarına amatör müzik eğitimi aldirmakta olan anne-babaların çocukları üzerinde iyi birer gözlemci oldukları, verdikleri cevaplara gönüllülük esasına dayalı olarak dürüstçe cevap verdikleri, yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırma için uygun veri toplama yöntemi olduğu sayıtlarından hareket edilmiştir.

Sınırlılıklar

Araştırma; Afyonkarahisar ilinde çalgı çeşitliliğine bakılmaksızın, çocukları amatör müzik eğitimi almakta olup, konuya duyarlı olan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan çocuklarının yaşları 7-12 arasında değişen ailelerle sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma; Tarama modelini esas almaktadır. Afyonkarahisar ilinde amatör müzik eğitimi alan çocukların ailelerinin, çocukları üzerindeki gözlemlerini ortaya koyan bir durum tespiti yapmayı amaçlayan betimsel bir araştırmadır. “Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olaya ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır” (Kaptan, 1989;34).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni; Afyonkarahisar’daki amatör müzik eğitimi almakta olan çocukların aileleridir. Örneklemine ise; bu evren içerinden araştırmaya katılmaya gönüllü olan aileler oluşturmuştur.

Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi

Araştırmaya katılan sekiz aileye yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır. “Görüşme metodu sosyal bilim araştırmacılar tarafından değişik amaçlara ulaşabilmek için değişik formlarda oldukça sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yapıların en belirgin olanları: yapılandırılmış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmamış görüşme. (Ekiz, 2003;62). “Görüşme (interview,mülakat) sözlü iletişim yoluyla veri toplama (soruşturma) tekniğidir.(Karasar,1994;165). Yapılandırılmış görüşmeyi Ekiz şu şekilde açıklar “Sorulacak sorular daha önceden yapılandırılmıştır, araştırmacı sadece bu soruları yüz yüze etkileşim sırasında tek yönlü olarak katılımcıya yöneltir ve katılımcıdan sadece bu sorulara yanıt vermesini bekler” (Ekiz,2003;117). Bu bilgiler ışığında araştırmada, ailelere yirmi soru yöneltilmiş, bu sorular, ailelerin müziğe olan eğilimini- bağlantısını belirlemek, amatör müzik eğitiminin çocuklarının bireysel, toplumsal ve kültürel gelişimine olan etkilerini tespit etmek, ailelerin amatör müzik eğitimi ile ilgili tutum ve davranışlarını anlamak, aldirdıkları müzik eğitiminden beklentilerini tespit etmek, çocuklarının günlük yaşamına, diğer derslerdeki başarılarına, duyarlılıklarına, ilgi alanlarına ve içinde bulundukları çevreye olan etkilerinin neler olduğunu anlamaya yönelik olacak biçimde düzenlenmiştir.

BULGULAR

Çocukları amatör müzik eğitimi almakta olan gönüllü ailelerle bire bir yapılan görüşmelerde elde edilen bulgular aşağıda sıralanmış olup, birbiriyle örtüşen düşünce ve sonuçlara yer verilmemiştir. Ailelerin müziğe olan eğilimini- bağlantısını belirlemek üzere sorulan sorulardan, müzikle yakından ilgilenen, aile içinde enstrüman çalan bireylerin olduğu ailelerin çocuklarını amatör müzik eğitime yönlendirdikleri, çocukların amatör müzik eğitime kardeşinden özenmesi, kendi isteğiyle, müzik evlerinin tanıtımları ile, aile (anne-baba, akraba) yönlendirmesi ile, arkadaşlarından ve konservatuvar çocuk korosu çalışmalarından etkilenecek başladıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Buradan çocukların çeşitli eğilimlerinde aile ve çevrenin önemli olduğu, amatör müzik eğitiminin geliştirilmesinde çevre faktörünün dikkate alınmasının gereği ortaya çıkmaktadır.

Ailelere Göre Çocuğun Bireysel Gelişimine Amatör Müzik Eğitiminin Katkıları

Aileler amatör müzik eğitimi ile çocuklarının müzikal davranışlarında (müzik yapmayı isteme, müzik dinlemeyi isteme, müzik türleri arasında seçim yapma vb) değişiklikler olduğunu, özellikle müzik türlerinde seçici davranışlar gözlediklerini, bireysel yaşantılarında karşılaştığı zorluklarla (stres, kaygı, yorgunluk vb) daha kolay başa çıkabildiklerini, çocuklarının kişilik gelişiminde, kendine güveninde, yaşantısına mutluluk katmasında, boş zamanlarını değerlendirmelerinde, etkili ve verimli kullanmalarında olumlu gelişimler olduğunu belirtmişler, ayrıca amatör müzik eğitiminin diğer derslerindeki başarılarına olumlu etkilerinin olduğunu gözlemlediklerini ifade etmişlerdir. Bu bulgular, çocukların bireysel gelişimleri, ince bir sanat zevki edinmeleri, günlük sorunlarla başa çıkmaları, yaşantılarına mutluluk katmaları, özgüvenlerini geliştirmeleri, zamanlarını etkili-verimli kullanmalarında ve genel başarılarının arttırılmasında müziğin önemini ailelerin gözlemleri yoluyla ortaya koymaktadır.

Ailelere Göre Çocuğun Toplumsal Gelişimine Amatör Müzik Eğitiminin Katkıları

Aileler amatör müzik eğitiminin; çocuklarının diğer çocuklarla ilişkilerini (arkadaşlık, paylaşma, sevgi, iletişim vb) olumlu yönde etkilediğini, çocuklarının aile, sınıf, okul ortamlarında sanatsal etkinliklere katılma isteğinin arttığını, çocuklarının bir enstrüman çalmasını arkadaşlarını, aile çevresindeki bireyleri bir enstrüman çalmaya özendirdiğini, çocuklarının arkadaş çevresinde bir değişim olduğunu, çocuklarının toplumsal duyarlılıklara karşı (ulus-doğa-yurt-hayvan sevgisi, hoşgörü vb) tutum ve davranışlarında olumlu değişiklikler olduğunu belirtmişlerdir. Bir ailenin “Kaplumbağa beslemeye başladık” diyerek düşüncelerini desteklemesi, bir başka ailenin ise “Oyun oynama isteği oluştu. Önceden evde daha fazla kalıyordu” cevabı amatör müzik eğitiminin bireyi-çocuğu topluma kazandırmasına yönelik etkisine örnek teşkil edebilir. Yukarıda ifade edilen düşüncelerden, amatör müzik eğitiminin çocukların toplumsal yönlerini güçlendirdiği, arkadaşlık ilişkilerini kurmak ve geliştirmek konusunda etkili olduğu, çevresine duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde göz ardı edilemeyecek katkılarının olduğu anlaşılmıştır.

Ailelere Göre Çocuğun Kültürel Gelişimine Amatör Müzik Eğitiminin Katkıları

Amatör müzik eğitiminin; “çocuklarının kültürlenmesine” etkisi olduğunu düşünen aileler, bu düşüncelerini, çocuklarının “Müzikle ilgili kitaplar almaya başlaması”, “Müzikle ilgili bilgilerinin artması” vb örneklerle ifade etmişler; çocuklarının aile, okul ve sınıf içinde müzikal kimlikleri yoluyla daha etkin bir kişilik sergiledikleri, yaşadıkları ilin kültürel yaşantısına katkı sağladıklarını düşündükleri, çocuklarının içinde yaşadığı toplumun kültürel yaşantısına (Klasik Müzik Festivali, Caz Müzik Festivali, Konservatuvar Konserleri vb) ve diğer toplumların kültür, sanat ve müzik yaşantılarına ilgisinde değişiklikler olduğunu konserleri özlemeye başladıkları, çocuklarının kültürel yaşantısını değiştireceğine, kültürel yaşantısına katkı sağlayacağına inandıklarını belirtmişlerdir. Bazı aileler ise “henüz erken, daha olmadı” cevaplarını vermişlerdir. Buradan, yaşadıkları çevrenin kültürüne katkıda bulunan, diğer toplumların kültürlerini araştıran ve bulundukları ilin kültürel ortamına katılan kuşakların ve kültürlü bireylerin yetiştirilmesinde amatör müzik eğitiminin katkılarının olduğu anlaşılmaktadır.

Ailelerin Amatör Müzik Eğitime İlişkin Tutum ve Davranışları

Ailelerin büyük bir çoğunluğu, çocuklarının almış olduğu amatör müzik eğitiminin etkisi üzerine kendilerinin ve çevrelerinin etkilendiği örnek bir olay (yaşantı) anlatmışlardır.

“Konservatuvarda ve Halk Eğitim Merkezinde Piyano Çalması”

“Tatilde bir işyerinde bulunan piyanoyu çalması ile etraftaki insanların izlemesi”

“Çaldığı enstrümandan dolayı çok övgü alsa da mütevazı olmayı öğrenmesi” gibi yaşantılar bunlardan bir kaçını oluşturmaktadır.

Aileler çocuklarının almış olduğu amatör müzik eğitiminden beklentilerini şöyle dile getirmişlerdir:

“Topluma faydalı ve girişken bir birey olması”

“İyi insan olması”

“Amatörce de olsa müzikle uğraşması, kendine güveninin oluşması içine kapanık birey olmaması”

“Gelecekte bir enstrüman çalabilme hobisinin olması”

“İyi vakit geçirmesi, yaptığı işten zevk alması”

“Hayatında müzik ve müziğin vermiş olduğu disiplinin oluşması”

“Boş zamanlarını iyi değerlendirmesi ve müziği sevmesi”

“Başarılı bir müzik eğitimcisi olması”

“ İnsanların ufkunun geliştiğini sanıyorum. Afyonkarahisar halkının çok alışık olmadığı bir durum ve halkımız için kültürel yapımızı geliştirmek, çocuklarımızın hayatlarına renk katmak, zenginleştirmek ve ince bir anlatım gücü geliştirmek açılarından müzik eğitimi büyük bir şans bence.”

Bu ifadelerden, amatör müzik eğitimi yoluyla, ailelerin ve müzik eğitimi alan bireylerin günlük yaşantılarında müziğin ne denli yer tuttuğu anlaşılmakta, en önemli sohbet konularının artık müzikten geçtiği, müziğin sadece bir eğlence aracı olmaktan çıkarak, dinlenme, boş zamanlarını değerlendirme ve eğitim aracı olarak kullanıldığını göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırma genel olarak çocuğun bireysel, toplumsal, kültürel geliminde amatör müzik eğitiminin etkili olup olmadığının anlaşılması ve amatör müzik eğitiminin öneminin belirlenmesi için gerçekleştirilmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin saptanan bulgulardan, amatör müzik eğitiminin çocuğun müzikal davranışlarında (müzik yapmayı isteme, müzik dinlemeyi isteme, müzik türleri arasında seçim yapma vb) değişiklikler gerçekleştirdiği, müzik türlerinde seçici davranmaya başladıkları, bireysel yaşantılarında karşılaştığı zorlukları (stres, kaygı, yorgunluk vb) daha kolay başa çıkabildikleri, kişilik gelişimlerinde kendilerine güvende, yaşantılarına mutluluk katmada, boş zamanlarını değerlendirmede, etkili olduğu sonucuna ulaşılmış, diğer derslerindeki başarılarına olumlu yönde etkilerinin olduğu ve bireysel gelişimlerine katkısı olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, çocukların daha mutlu, huzurlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmelerinde amatör müzik eğitime daha fazla önem verilmesinin yerinde olacağı söylenebilir. Gerek ailelerin çocuklarına müzik eğitimi aldirmalarının özendirilmesinde ve bilinçlendirilmelerinde, gerekse amatör müzik eğitimi veren birey ve kurumların arttırılmasında gerekli çalışmalar yapılmalı, ailelerin çocuklarında gözlemledikleri olumlu davranışların toplumun daha genel bir kesimine ulaştırılması sağlanmalıdır.

İkinci alt probleme ilişkin saptanan bulgulardan, ailelerin, amatör müzik eğitiminin çocuğun toplumsal gelişimine katkıda bulunduğu görüşünde oldukları anlaşılmaktadır. Bireylerin karşılaştıkları sorunları yenmelerindeki en önemli araçlardan birinin müzik eğitimi olduğu bilinmektedir. Örneğin “Amerika Birleşik Devletleri’nde okul bandolarında çalan gençler üzerinde yapılan ruh bilimsel araştırmanın olağan kişilik testlerinde, söz konusu öğrenciler, bilgi, ülküsellik, eğitsellik gibi test alanlarında, bandoda çalmayanlara kıyasla oldukça yüksek puan almışlardır” (Kütahyalı,1994;5) Bireyler arasındaki ilişkilerin sağlıklı olması, toplumsal duyarlılıklara karşı olumlu tutum ve davranışlar sergilemelerinde, çocukların toplumsal yönlerinin güçlendirilmesi, arkadaşlık ilişkilerini geliştirilmesi ve çevresine duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde amatör müzik eğitiminin göz ardı edilemeyecek katkılarının olduğu anlaşılmış, bireylerin sanata yönlendirilmeleri ile toplumda çok ciddi gelişimlerin sağlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu amaçla okullarda bireysel müzik eğitimi ele alınmalı, egzersiz adı altında yapılan çalışmalara yeni düzenlemeler getirilmelidir.

Üçüncü alt probleme ilişkin saptanan bulgulardan, yaşadıkları çevrenin kültürüne katkıda bulunan, diğer toplumların kültürlerini araştıran ve bulundukları ilin kültürel ortamına katılan kuşakların ve kültürlü bireylerin yetiştirilmesinde amatör müzik eğitiminin katkılarının olduğu anlaşılmış, müzikle ilgili kitaplara ilginin artması, Klasik Müzik ve Caz Müzik konserlerine gitmeyi isteme, sanatsal etkinliklere aktif katılma isteği, çocuğun kültürel gelişimine aileler tarafından verilen örnekler olarak görülmüştür. Bu tür festivallerde, etkinliklere 7-12 yaş grubundaki amatörlerin ücretsiz alınmasının, geleceğin müzikseverlerinin yetiştirilmesi yolunda önemli bir adım olacağı düşünülmektedir.

Dördüncü alt probleme ilişkin saptanan bulguların yorumlarının yapılmasıyla elde edilen sonuçlar doğrultusunda, aile içindeki diğer bireylerin de bir enstrüman çalma oranının evet'te yoğunlaştığı sonucundan müzikle yakından ilgilenen, aile içinde enstrüman çalan ailelerin çocuklarını amatör müzik eğitimine yönlendirdikleri, çocukları amatör müzik eğitimine kardeşinden özenmesi, kendi isteğiyle, müzik evlerinin tanıtımları ile, aile (anne-baba, akraba) yönlendirmesi ile, arkadaşlarından etkilenecek, konservatuvar çocuk korosu çalışmalarından etkilenecek başladıkları anlaşılmıştır. Ebru Temiz (2008;140) tarafından yapılan ve *Okul Korolarının Öğrencilerin Arkadaşlık Etkileri ve Gerekliliği Hakkında Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri* başlıklı çalışmada koroların, öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerinin gelişimini olumlu yönde etkilediği, dayanışma, sevgi ve saygı duygularının geliştiği koroya katılan öğrencilerin kendilerine güven duydukları tespit edilmiştir. Ailelerin büyük bir çoğunluğu, çocuklarının almış olduğu amatör müzik eğitiminin etkisi üzerine kendilerinin ve çevrelerinin etkilendiği örnek bir olay (yaşantı) anlatmışlardır. Bu sorunun yanıtlanmasında dikkati çeken bulgulardan biri de, bir ailenin çocuğunu gelecekte müzik eğitimcisi olarak yönlendirmek istediğinin belirlenmesidir. Bu da amatör müzik eğitiminin profesyonel müzik eğitimi desteklediği düşüncesini kanıtlamaktadır. Cansevil Tebiş'in (2006; 62) *Türkiye'de Müzik Öğretmenliğine Yönelme Nedenleri* başlıklı çalışmada saptanan bir sonuca göre; ailelere müzik öğretmenliğine yönelme olasılığı olan çocuklarına model olması bağlamında amatör olarak müzikle ilgilenmeleri önerilmektedir. Ailelerin, Afyonkarahisar ilinin toplumsal ve kültürel gelişimine, çocuklarının aldığı amatör müzik eğitiminin katkıda bulunacağını ve önemli olduğunu düşünmeleri, bir ailenin ise amatör müzik eğitimi ile Afyonkarahisar halkının ufkunun gelişeceğine yönelik düşüncesi amatör müzik eğitiminin önemsendiğini göstermektedir.

Bu araştırmadan, doğumdan ölüme her bireyin, özellikle de çocukların müziği yaşantılarına katmalarının gereği anlaşılmış; mesleki müzik eğitimi veren kurumların, amatör müzik eğitimi ile ilgilenmelerinin ve seminer, konferans, çalıştay, sempozyum, konser vb bilimsel ve sanatsal faaliyetler yapmalarının önemi belirlenmiştir. Amatör müzik eğitimi ile uğraşan çocukların kolaylıkla ulaşabileceği “müzik kütüphaneleri” oluşturulmalı, amatör müzik eğitime özendirme, yaygınlaştırmak amacıyla dernekler, belediyeler özendirilmelidir. Okul öncesi eğitimin, anaokullarının amatör müzik eğitiminin önemli bir parçası olduğu unutulmamalıdır. Buralarda mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan mezun olanlar istihdam edilmeli, amatör müzik eğitimi almak isteyen bireylere yönelik hizmetler geliştirilmelidir. Amatör müzik eğitimi veren kuruluşlar (özel dershaneler, dernekler, belediyeler vb) denetlenmeli, bu kuruluşlarda mutlaka mesleki müzik eğitimi kurumlarından mezun olanların eğitimci olarak istihdam edilmelerinin yolları aranmalıdır. Ayrıca diğer dershanelerin müzik eğitimi de dikkate alarak yeni bir yapılanmaya gitmeleri de mümkündür. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan mezun olan müzik eğitimcilerine dersane açma kolaylıkları sağlanmalı, vergi indirimleri yapılmalıdır. Amatör müzik eğitiminin gelişmesinde, yaygınlaşmasında ve verimli işlemesinde etkin rol oynayacak “sponsorluk” müessesesinin ilgisi çekilmelidir. Amatör müzik eğitimi veren eğitimciler, aileleri, çocukları aldıkları eğitimi ve hedefleri konusunda bilinçlendirmelidirler. Amatör müzik eğitimi veren eğitimciler profesyonelliğe geçiş yapabilecek çocukları tespit etmeli ve onları profesyonel müzik eğitime yönlendirmelidirler. Çocuklarına amatör müzik eğitimi aldırarak aileler aktif olmalı, belli aralıklarla dersleri takip etmelidirler. Böylece Türk toplumunun daha büyük bir kesiminin müzik konusunda bilinçlenmesinin sağlanacağı unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Abeles, F. Harold-F. Hoffer, Charles-H. Klotman (1994). Foundations Of Music Education, Schirmer Books. An Imprint of Macmillan Publishing, New York.
- Açay, S. (1999). Şarkı Dağarcığı. Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara.

- Arslangiray, E. (2006). Avrupa Birliği Müzik Ortamını Doğru Değerlendirmek. Müzik Sanatımız ve AB Süreci Sempozyumu, Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara.
- Cüceloğlu, D. (2007). İnsan ve Davranış-Psikolojinin Temel Kavramları. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Ekiz, D., (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Erden, M.-Akman, Y. (2003). Gelişim ve Öğrenme. Arkadaş Yayınevi, Ankara.
- Fenmen, M. (1996). Amatörlük ve Müzikçi Arkadaşlığı. Akt: Say, A. "Müzik Öğretimi" Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Helvacı, Z. (2006). Kültürel Kimlik Bağlamında Müzik Kültürümüz ve AB Süreci. Müzik Sanatımız ve AB Süreci Sempozyumu, Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara.
- Kaptan, S. (1989). Bilimsel Araştırma Gözlem ve Teknikleri. Tek ışıık Aş.,Ankara.
- Karasar, N. (1994). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara.
- Küçükahmet, L. (2003). Öğretimde Planlama Değerlendirme. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kütahyalı, Ö.(1994). Müziğin Toplumsal Becerileri. Orkestra Aylık Müzik Dergisi, Sayı 246.
- Lavignac, A. (1939). Musiki Terbiyesi. Çev: Abdülhalik Derker, Kanaat Kitabevi, İstanbul.
- Say, A. (2002). Müzik Sözlüğü. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Senemoğlu, N. (2004). Gelişim Öğrenme ve Öğretim. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Seyrek, H.-Sun, M. (bkz) Okul Öncesi Eğitimde Oyun. Mey Müzik Eserleri Yayınları" İzmir.
- Sun, M. -Katoğlu, M. (1993). Türkiye'nin Kültür Sanat Sorunları. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Tebiş, C. (2006). Türkiye'de Müzik Öğretmenliğine Yönelme Nedenleri. Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 12. Konya.
- Temiz, E. (2008). Okul Korolarının Öğrencilerin Arkadaşlık İlişkilerine Etkileri ve Gerekliliği Hakkında Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 26. Burdur.
- Türkmen, U. (2007). Afyon İli Müzik Eğitimi Sorunlarında Müzik Eğitmcilerinin (Akademisyen-Öğretmen) Fikir Paylaşımları Çalıştayı. Yayınlanmamış Çalıştay Raporu, Afyonkarahisar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (www.konservatuvar.aku.edu.tr).
- Uçan, A. (1996). Müzik Eğitimi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Uçan, A.(1994). Müzik Eğitimi. Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara.